

بررسی چالش های موجود در جذب فارغ التحصیلان رشته کشاورزی در بازار کار
سهراب دهقان* - علیرضا سوهانی دربان** - لاله فکری*

کد PD304

به منظور بررسی چالش های اشتغال تحقیقی میدانی و کتابخانه ای در سطح استان خراسان با گردآوری اطلاعات پرسشنامه اس در خصوص دانشجویان و فارغ التحصیلان کشاورزی انجام شد و نتایج عواملی به دو بخش درونی و بیرونی تقسیم می شود که ۴۰٪ دانشجویان بیان داشتند تناسبی بین ظرفیت فعلی پذیرش دانشجو و بازار کار وجود ندارد و تناسب مواد آموزشی و بازار کار فقط ۱۳٪ خوب می باشد و این در خصوص امکانات آموزشی جهت پرورش نیروهای متخصص در مجموع خوب و بسیار خوب ۱۹٪ است. از طرفی تناسب اطلاعات اعضای هیئت علمی و مدرسین دانشگاه با اطلاعات روز ۳۷٪ کمتر از حد واقعی است و رضایت دانش آموختگان رشته کشاورزی از رشته خود تنها ۱۱٪ بسیار خوب بوده است که در صورت کاربردی شدن رشته ها و سر فصل ها و بر طرف شدن مکاتبات اداری و تسهیل در پرداخت وام ها جهت اشتغال فارغ التحصیلان کشاورزی باعث افزایش اشتغال و کاهش بیکاری در این بخش و شکوفایی اقتصاد کشاورزی کشور می شود .

واژه های کلیدی:

فارغ التحصیلان کشاورزی-بیکاری-اشتغال

*-دانشجویان کارشناسی ارشد- دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد
**-مربی - عضو هیات علمی -دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

Sohrab.dehghan@gmail.com

مقدمه

اکثر کشورهای دنیا با مسائل و مشکلات اشتغال درگیرند ولی تعدد عوامل مشکل آفرین و ناشناخته بودن برخی از آنها در کشورهای جهان سوم موجب پیچیده تر شدن موضوع شده است. در حال حاضر نظام آموزش عالی کشور یکی از ارکان آموزش و پرورش نیروهای متخصص در کشورمان است که با توجه به تحقیقات و بررسی های انجام شده در زمینه ارزیابی نظام آموزشی می توان اعلام کرد که بنا به دلایل متعدد دستیابی به هدف تربیت نیروهای متخصص و کارآمد و ایجاد اشتغال برای این نیروها در سطح جامعه محقق نشده است.

برداشت نادرست از رشته مهندسی کشاورزی و همچنین وام های با بهره پایین این رشته یکی از دلایل افزایش گرایش داوطلبان به تحصیل در این رشته می باشد ولی با در نظر گرفتن این موضوع که در حال حاضر جذب نیروی کار در کشور علاوه بر نیاز به دارا بودن مدرک دانشگاهی نیازمند توانایی ها و ویژگی های خاصی مرتبط با شغل مورد نظر است، که این توانایی ها در طول دوران تحصیل در دانش آموزان دانشگاهی از طریق دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی ایجاد نمی شود و این عدم تناسب بین مواد آموزشی و نیاز بازار کار از مهمترین علل موفق نبودن فارغ التحصیلان اکثر رشته ها به خصوص رشته کشاورزی در کارایی است. علاوه بر این مورد سایر عوامل دیگر درونی و بیرونی بر اشتغال فارغ التحصیلان کشاورزی نقش بسزایی بر عهده دارد امروزه مدیریت کلان کشور به دنبال استفاده از روش های علمی برای شناخت و کنترل عوامل مشکل آفرین در زمینه اشتغال و تبدیل چالشها به فرصت ها برای شتاب دادن به حرکت توسعه است. (۴) در هر سیستمی، داده های مناسب، خروجی های صحیح و منطقی خواهد داشت. یکی از مهمترین عوامل و ورودی های موثر در روند تولید در بخش کشاورزی، نیروی انسانی کارآمد است. این هدف اگر چه به لحاظ کمی در کشور تحقق یافته، اما کارآمدی آن مورد تردید است. نظام آموزش عالی کشور به عنوان یکی از دو قطب تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران مسئولیت تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد مورد نیاز جامعه را در سطوح و رشته های مختلف به عهده دارد. بنابر این برای پیشرفت روز افزون باید شرایطی فراهم شود تا زمینه مناسب تربیت کارشناسان خبره برای ورود به بازار کار فراهم شود. در این مقاله به بررسی چالش های موجود در جذب فارغ التحصیلان رشته کشاورزی در بازار کار در دو بخش مشکلات دانشگاهی و چالش های بازار کار می پردازیم

روش تحقیق

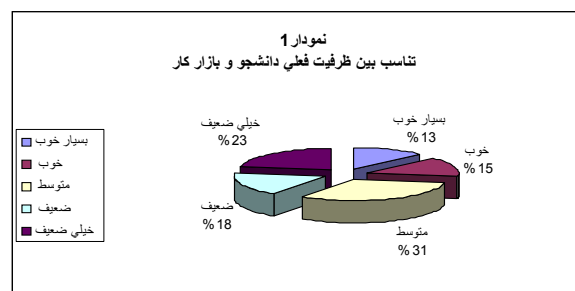
در این تحقیق جهت بررسی وضعیت فارغ التحصیلان کشاورزی در کشور به تحلیل و ارزیابی وضعیت اشتغال و چالش های موجود در زمینه به کارگیری این نیروها انجام شد و روش تحقیق بر اساس داده های اطلاعات پرسشنامه ای که به پیوست در آخر مقاله می باشد صورت گرفت و تقسیم بندی جهت ارسال پرسش نامه ها برای دانشجویان دانشگاه های سراسری و آزاد سطح استان و بررسی رشته های موجود در هر دانشکده برای هر رشته بر اساس نوع رشته و سال تحصیلی برای دانشجویانی که حداقل ۴ ترم تحصیل نموده اند ارسال گردید. از طرفی با بررسی فارغ التحصیلان با مراجعه به سازمان نظام مهندسی خراسان و ارسال پرسشنامه برای آنان توانستیم صفات زیر را اندازه گیری کنیم که عبارتند از:

- تناسب بین ظرفیت فعلی پذیرش دانشجو و نیاز بازار کار
- تناسب بین مواد آموزشی و نیاز بازار کار
- تناسب بین امکانات آموزشی و بازار کار
- تناسب اطلاعات اعضای هیات علمی و مدرسین دانشگاهی با اطلاعات روز
- تناسب بین بازار کار و رشته تحصیلی
- مطرح بودن مسائل علمی و پژوهشی به عنوان اولویت اول در دانشگاه ها
- وجود بودجه های پژوهشی جهت استفاده دانشجویان و فارغ التحصیلان
- کارآمدی اعضای هیات علمی در تربیت نیروی کار متخصص مورد نیاز جامعه
- رضایت مندی دانش آموزان از رشته تحصیلی خود
- همکاری بانک ها در پرداخت تسهیلات
- بررسی افزایش توسعه بنگاه های کارایی دولتی و خصوصی به خصوص نقش NGO در کارایی
- تعداد کار آفرینان کشاورزی تحصیل کرده و فرهنگ کار آفرینی

نتایج و بحث

همان طور که بیان شد چالش های گسترده در زمینه اشتغال فارغ التحصیلان کشاورزی باعث بی انگیزگی در دانشجویان این رشته قبل از ورود به بازار کار شده است. جذب فارغ التحصیلان دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور در بازار کار منوط به داشتن تواناییها و ویژگیهایی است که بخشی از آن ها می بایست در طول دوران تحصیل در دانشگاه ایجاد گردد (۴). به نظر می رسد عدم تناسب بین فرآیندها و مواد آموزشی رشته های تحصیلی موجود در دانشگاه ها با مهارت ها و تواناییهای مورد نیاز بازار کار، مهمترین عامل موفق نبودن فارغ التحصیلان در کارایی و اشتغال است. این مشکلات به دو دسته تقسیم شده است. که شامل عوامل درونی و عوامل بیرونی می شود.

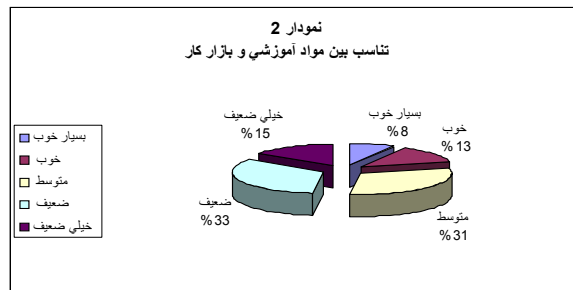
عوامل درونی، فرآیند و راهبردهایی هستند که در نظام آموزش عالی به کار گرفته می شود و به طور مستقیم یا غیرمستقیم با مقوله اشتغال و کارایی فارغ التحصیلان ارتباط دارند. یکی از اصلی ترین مسائلی که به عنوان مشکل در زمینه اشتغال مهندسين کشاورزي مطرح مي گردد، تناسب بين ظرفيت فعلي پذيرش دانشجو و نياز بازار کار است.

نمودار شماره (۱)

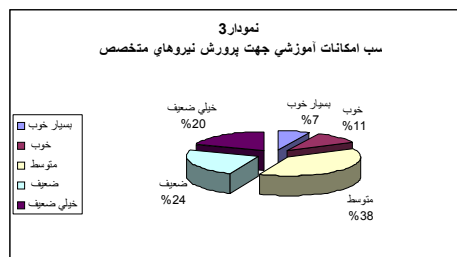
بر اساس مطالعات انجام گرفته جمعیت جوان و فعال کشور تا سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۶۱ میلیون نفر می شود و به عبارتی ۵/۲٪ رشد خواهد داشت. پس سطح اشتغال نیز باید رشدی معادل ۵/۲٪ داشته باشد تا حداقل وضعیت فعلی حفظ شود، یعنی در حقیقت باید تا سال ۱۴۰۰ در ایران ۲۹ میلیون فرصت شغلی ایجاد شود. (۳) در حال حاضر اکثریت دانشجویان دانشگاه ها، آموزش عالی را به عنوان راهی برای فرار از خدمت سربازی می دانند. بنابراین در زمان انتخاب رشته اهمیتی به نوع رشته انتخاب شده نمی دهند. از این سو رشته هایی که دارای ظرفیت پذیرش بالاتری هستند در اولویتند. بر طبق آمار به دست آمده از نظر ۴۰٪ دانشجویان تناسبی بین ظرفیت فعلی پذیرش دانشجو و بازار کار وجود ندارد، ۳۲٪ این تناسب را مطلوب و ۲۸٪ این تناسب را رشته کشاورزی مناسب می دانند. (نمودار ۱) این مطلوبیت شامل رشته های بیوتکنولوژی و اصلاح نباتات می باشد. ۷۲٪ که رضایتی از ظرفیت پذیرش دانشجو و بازار ندارند بیان می دارند، در صورتی که میان مواد آموزشی و نیاز بازار کار تناسبی ایجاد شود، شاید بتوان این مشکل و عدم تناسب را حل نمود. از اصلی ترین اهداف نظام آموزشی کشور ارائه مواد آموزشی متناسب با مهارت های شغلی مورد نیاز جامعه است. بنابراین در طراحی هر نظام آموزشی اثر بخش، عوامل مهمی چون شرایط و ویژگی های داوطلبان، محتوای دروس و تسهیلات باید مورد نظر گرفته شود. این در حالی است که با توجه به تغییر روز افزون علوم و فنون و ایجاد مشاغل جدید، هنوز محتوای آموزشی کتب دانشگاهی ثابت است. به ندرت می توان شیوه های جدید کشت محصولات و یا آبیاری های مدرن را در مواد آموزشی جدید یافت.

از طرف دیگر به ندرت اساتیدی یافت می شوند که تمایل داشته باشند اطلاعات آموزشی خود را با بازار کار متناسب نمایند. در حال حاضر در کشور ما برای به دست آوردن مشاغل، مهارت بیشتر از توانایی ها مورد توجه قرار می گیرند و این در حالی است که مهارت، استعدادها و بالفعل هستند و تواناییها بالقوه تلقی می گردند. (۲) بنابراین بازبینی در سر فصل های دروس کشاورزی به خصوص در گرایش زراعت به منظور هماهنگ سازی میان مواد آموزشی و نیاز بازار کار اجتناب ناپذیر است. آمارگیری های به دست آمده متناسب نبودن مواد آموزشی و بازار کار تایید گردید. (نمودار ۲)

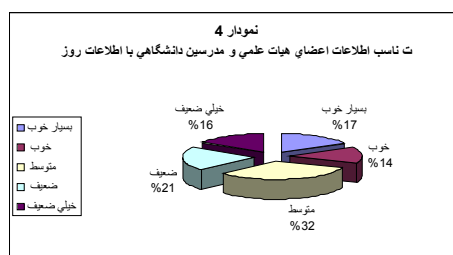
نمودار شماره (۲)

متأسفانه در بخش کشاورزی دید بسیاری از مدیران در زمینه آموزشی تغییر نکرده است. این گونه مدیران ارشد بر این باورند که آموزش در بخش کشاورزی در ایران تنها نیازمند یک استاد، یک میز و تعدادی دانشجو است. در حالی که در تمام دنیا اکثر دروس بخش کشاورزی به صورت عملی ارائه شده تا دانشجو بتواند خود را در شرایط مزرعه احساس کند. بررسی نشان می دهد تنها ۱۸٪ از دانشجویان و فارغ التحصیلان کشاورزی امکانات موجود را جهت پرورش نیروی متخصص مناسب می دانند. این در حالی است که ۴۸٪ از این امکانات ناراضی هستند. (نمودار ۳)

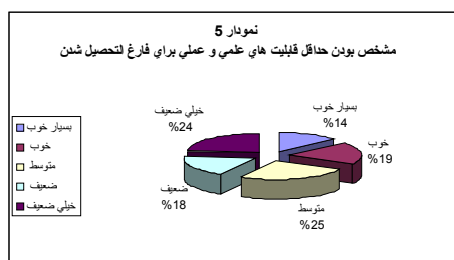
نمودار شماره (۳)

به خصوص این نارضایتی در دانشجویان دانشگاه آزاد که ملزم به پرداخت شهریه های بالا هستند مشهودتر است. یکی دیگر از اصلی ترین مشکلات موجود در دانشگاه که از عوامل درونی به شمار می رود. عدم تناسب اطلاعات اعضای هیات علمی و مدرسین دانشگاهی با اطلاعات روز بازار کار است. عدم آشنایی اعضای هیات علمی با فرآیندهای عملی انجام امور اجرایی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجویان کشاورزی مشخص ترین و اصلی ترین معضل است. در یک فرآیند چند ساله آموزش به دلیل نآشنا بودن یک عضو هیات علمی و فقدان ارتباط با واحدهای بخش کشاورزی امکان ایجاد محیط مشابهی برای فراگیری فعالیتهای عملی برای دانشجویان فراهم نمی باشد. کم اهمیت تلقی شدن واحدهای درس عملیاتی کشاورزی، دروس آزمایشگاهی و به ویژه دوره های کارآموزی و پروژه های درسی و حاکم شدن روابط بین اساتید و دانشجویان به جای ضوابط باعث دلسرد شدن تعدادی از دانشجویان فعال شده است. طبق نمودار تنها ۳۱٪ از دانشجویان و فارغ التحصیلان کشاورزی تناسب میان اطلاعات اعضای هیات علمی با اطلاعات روز بازار کار را مناسب دانسته اند. ۳۲٪ مطلوب و ۳۷٪ آن را نامناسب دانسته اند. (نمودار ۴)

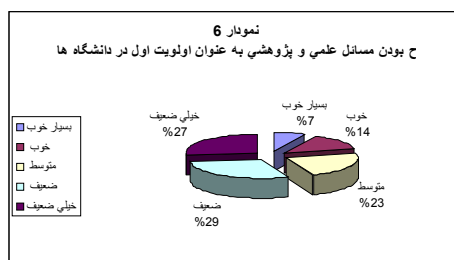
نمودار شماره (۴)

در نظام آموزش عالی گرفتن حداقل نمره، پیش شرطی برای اخذ مدرک فارغ التحصیلی است. متأسفانه در کشور ما پذیرفته شدن در آزمون ورودی دانشگاه برابر با فارغ التحصیل شدن از همان دانشگاه است. نبود معیار مناسبی برای سنجیدن حداقل قابلیت‌های عملی و علمی برای فارغ التحصیل شدن از یک طرف و شرایط نامساعد اشتغال، سبب بی‌انگیزه شدن جمع کثیری از دانشجویان رشته کشاورزی به ویژه در مقطع کارشناسی به یادگیری دروس تئوری و عملی شده است. نمودار ۵ نشان می‌دهد که ۴۴٪ دانشجویان رشته کشاورزی وضعیت ارزیابی موجود را نامطلوب دانسته‌اند. دلیل اصلی این گروه فراگرفتن دروس کشاورزی تنها در بخش تئوری است که موجب تربیت متخصصانی می‌شود که تنها بخش کشاورزی را در حد تئوری فرا گرفته‌اند ولی این مطالب را به صورت عملی نمی‌توانند در مزرعه اجرا کنند. ۲۵٪ این مورد را مطلوب و ۳۳٪ آن را خوب دانسته‌اند. (نمودار ۵)

نمودار شماره (۵)

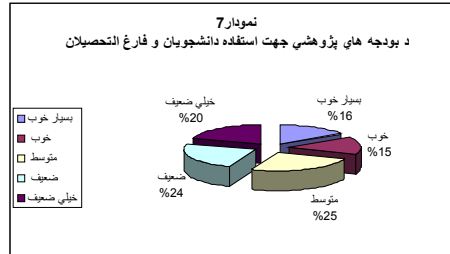
دانشجویان همیشه در کشور ما نمادی از افراد متفکر و پژوهشگر و آشنا به مسائل سیاسی بوده‌اند. در سال‌های اخیر با در نظر گرفتن گسترش فضای سیاسی در کشور متأسفانه، با گسترش احزاب و تشکل‌ها و انجمن‌های مختلف در دانشگاه‌ها، توجه دانشجویان به مسائل درسی کم شده و مسائل سیاسی جایگزین مسائل علمی و پژوهشی شده است. دانشجویان دانشگاه‌های کشور به منظور فراهم شدن زمینه اشتغال در آینده، ارضای تمایلات و هیجانات روحی و گاهی هم به منظور مطرح شدن در بین سایر دانشجویان به فعالیت‌های غیر درسی می‌پردازند، البته برخی از دانشجویان نیز با قرار گرفتن در فضای باز دانشگاه‌ها اسیر ارضای تمایلات نفسانی خود می‌شوند. و این امر سبب می‌گردد که مسائل آموزشی و پژوهشی در دانشگاه به عنوان اولویت اول مطرح نباشد. (۴) نمودار ۶ نشان می‌دهد که ۵۶٪ از دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته کشاورزی مطرح نبودن مسائل علمی و پژوهشی به عنوان اولویت اول در دانشگاه را تایید می‌کنند. و ۳۲٪ این مسئله را مناسب دانسته‌اند و ۲۹٪ از دانشجویان بیان می‌دارند که اولویت اول در دانشگاه مسائل علمی می‌باشد. این دسته از افراد معمولاً دانشجویانی هستند که با هدف فراگیری دانش به دانشگاه آمده‌اند و معمولاً این دسته در بازار کار موفقند. (نمودار ۶)

نمودار شماره (۶)

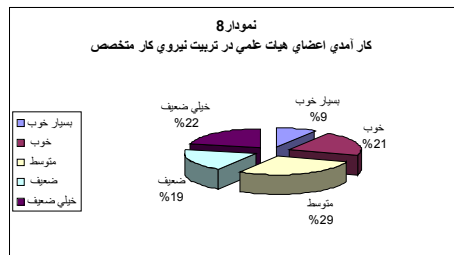
کشورهای پیشرفته در بخش کشاورزی معمولاً به علت انجام تحقیقات گسترده در بخش کشاورزی به این پیشرفت‌ها دست یافته‌اند. در این کشورها معمولاً بودجه‌های پژوهشی هر ساله بدون توجه به این مسئله که آیا پژوهشگر به انجام تحقیقات می‌پردازد یا نه به حساب آنها واریز می‌گردد. تا پژوهشگر توانایی انجام آزمایشات و خرید وسایل مورد نیاز را برای خود داشته باشد. ولی بر طبق (نمودار ۷)، ۴۴٪ از دانشجویان و پژوهشگران بیان می‌کنند که اولاً بودجه‌ای برای طرح‌های پژوهشی در دانشگاه‌ها به خصوص در دانشگاه‌های غیردولتی و آزاد وجود ندارد و دوماً در صورتی که بودجه پژوهشی در سالی موجود می‌باشد نیازمند بروکسی‌های بسیار طولانی

اداري است که پژوهشگران ترجیح می دهند تا زمان خود را برای دریافت این بودجه ها به هدر ندهند، ۳۱٪ از پژوهشگران بخش کشاورزي اعلام مطلوبیت از بودجه هاي پژوهشي کرده اند. (نمودار ۷)

نمودار شماره (۷)

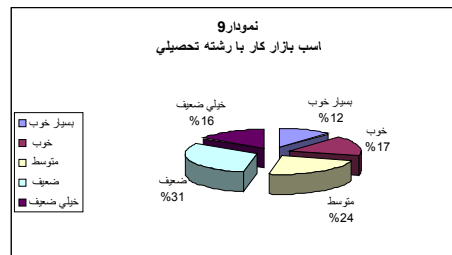
نمودار (۸) بیان کننده وضعیت کارآمدی اعضای هیات علمی در تربیت نیروی کار متخصص جامعه است. همان طور که بیان شد به علت دور بودن این اساتید از بحث بازار کار فقدان توانایی لازم در این اساتید برای بسترسازی مناسب جهت فراگیری موضوعات عملی در دانشجویان ندارند. اما آنچه که در حال حاضر عمدتاً در کلاسهای سطوح دانشگاهی مشاهده می شود. انتقال مطالب علمی و نظریه های از پیش ثابت شده یا نکات خاصی از ذهن استاد به ذهن دانشجو است. این مورد به خصوص در اساتید و مربیان کشاورزي مشهود، که اصولاً کلاسهای آنان برای دانشجویان تکرار مکررات است. طبق نمودار (۸) ۴۱٪ از مصاحبه شوندگان اعضای هیات علمی را در تربیت نیروی کار متخصص ناکارآمد دانسته اند و تنها ۳۰٪ این نوع سیستم را مناسب دانسته اند. (نمودار ۸)

نمودار شماره (۸)

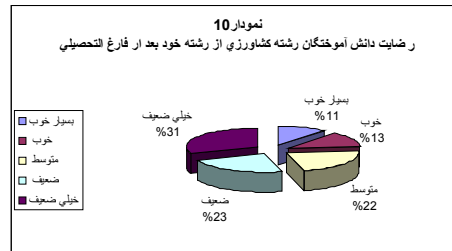
عوامل بیرونی شامل کلیه مواردی می شود که برای اشتغال فارغ التحصیلان به طور مستقیم و غیرمستقیم تأثیر گذاشته و مانع از جذب آنها از طریق بازار کار می شود.

نمودار (۹) نشان دهنده وضعیت تناسب بازار کار با رشته کشاورزي است. در حال حاضر بخش عمده فارغ التحصیلان کشاورزي به عنوان کارشناس فضای سبز در فضای سبز شهری مشغول به کار هستند. اشتغال در بخش کشاورزي نیازمند سرمایه زیاد است. که اکثریت دانشجویان و فارغ التحصیلان کشاورزي فاقد این فاکتور اصلی هستند و این فقدان باعث ناکارآمدی رشته آن ها شده است. ۴۷٪ از دانشجویان و فارغ التحصیلان کشاورزي تناسبی میان رشته تحصیلی خود و بازار کار نمی دانند. این گروه عمدتاً ضعف این تناسب را در کوچک شدن زمینهای کشاورزي و تغییر کاربری آنها می دانند. ۲۴٪ این تناسب را مطلوب می دانند این گروه معمولاً شامل افرادی است که توانسته از تسهیلات دولتی استفاده نمایند و ۲۹٪ نیز این تناسب را در حد مطلوب رو با بالا می دانند که این افراد معمولاً در مشاغل دولتی شامل اداره منابع طبیعی و جهاد کشاورزي مشغولند. (نمودار ۹)

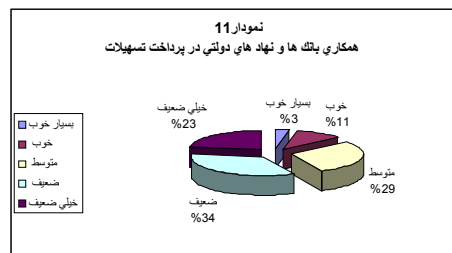
نمودار شماره (۹)

همچنین این مسئله باعث شده است که میزان رضایتمندی دانش آموختگان کشاورزی از رشته خود بعد از فارغ التحصیلی کاهش یافته است. نمودار ۱۰ نشان می‌دهد که ۵۳٪ از دانشجویان و فارغ التحصیلان اعلام داشته‌اند که به دلیل مشکلات موجود بعد از فارغ التحصیلی باعث کاهش میزان رضایتمندی شده است. ۲۲٪ این مورد را متوسط و ۲۴٪ از رشته‌های تحصیلی خود رضایت دارند. (نمودار ۱۰)

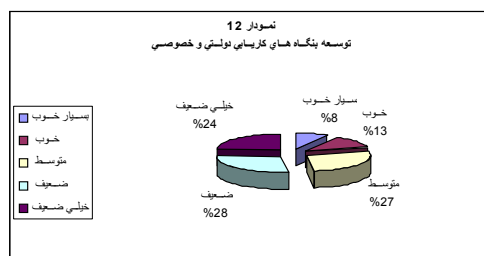
نمودار شماره (۱۰)

از دیگر مشکلات موجود که یکی از اصلی‌ترین مشکلات فارغ التحصیلان کشاورزی است عدم همکاری بانک‌ها و نهاد‌های دولتی در پرداخت تسهیلات است بر طبق نمودار ۱۱، ۵۷ درصد از دانشجویان و فارغ التحصیلان اعلام داشته‌اند که همکاری بانک‌ها و نهاد‌های دولتی برای پرداخت تسهیلات مناسب نمی‌باشد. این گروه عمدتاً به دلیل مشکلات موجود در زمینه تهیه ضامن معتبر و وثیقه‌های بسیار سنگین، علاوه بر ارائه طرح‌های سود آور، اشتغال را موفق به دریافت تسهیلات بانکی نمی‌شوند. ۲۹ درصد این همکاری را مطلوب و ۱۴ درصد آنرا در حد رضایت بخش می‌دانند. این رضایت مندی معمولاً در مورد افرادی صدق می‌کند که یا در مراکز علمی پژوهشی مشغول به کار بوده و یا دارای سرمایه اولیه مناسب جهت خرید زمین و سایر وسایل مورد نیاز برای دریافت تسهیلات هستند، لازم به ذکر است که بگوییم یکی از پیش‌شرط‌های دریافت تسهیلات تهیه و دارا بودن زمین است. (نمودار ۱۱)

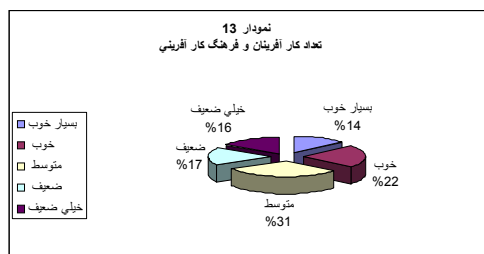
نمودار شماره (۱۱)

پس از پیروزی انقلاب اسلامی علی‌رغم تمهیدات در نظر گرفته شده در قانون اساسی در خصوص تقسیم ساختار اقتصادی ایران به سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی تقسیم گردید. متأسفانه به دلیل سوء استفاده بخش خصوصی در شرایط بحرانی سال‌های جنگ و تمایل نیروهای ذی‌نفوذ به در اختیار گرفتن و انحصاری کردن خدمات در بخش دولتی و با هدف افزایش قدرت و نفوذ خود به بیشتر دولتی شدن امور منجر گردید و عدم رقابت بین بخش خصوصی و دولتی باعث عدم پیشرفت بخش دولتی گردید. بر طبق آمارگیری به عمل آمده ۵۲ درصد نارضایتی خود را از وضعیت بنگاه‌های خصوصی و دولتی اعلام داشته‌اند. این نارضایتی تنها به دلیل نا کار آمد و غیر مفید بودن این گونه بنگاه‌ها در ایجاد اشتغال بوده است. ۲۷ درصد آنرا مطلوب و ۲۱ درصد آنرا در حد خوب به بالا دانسته‌اند. (نمودار ۱۲)

نمودار شماره (۱۲)

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران به علت دولتی شدن امور و مشکلات دولت، مقوله کار آفرینی مورد توجه نبوده، لذا فرهنگ کار آفرینی رواج چندانی پیدا نکرده است و به عبارتی ناشناخته مانده است از دیدگاه بسیاری از صاحب نظران. کار آفرینی موتور توسعه اقتصاد جامعه است (۱) بنا بر این حدق موانع دولتی و اجرای سیاست های تشویقی و حمایتی از کار آفرینان و فراگیر شدن فرهنگ کار آفرینی می توانند این تهدیدها را به فرصت تبدیل کرده و به تحول اقتصاد ملی ایران منجر شود. نمودار ۱۳ نشان دهنده وضعیت تعداد کار آفرینان و همچنین بررسی وجود فرهنگ کار آفرینی پرداخته است. براساس این آمار ۳۳ درصد فرهنگ کار آفرینی را در کشور نا مطلوب می دانند. ۳۱ درصد آنرا در حد متوسط و ۳۸ در صد خوب به بالا می دانند. (نمودار ۱۳)

نمودار شماره (۱۳)

نتیجه گیری و پیشنهادات :

با توجه به تعدد عوامل موثر بر اشتغال فارغ التحصیلان بخش کشاورزی باید برای حل این معضل از کلیه سازمان های مرتبط به منظور تهیه و اجرای يك طرح جامع و فراگیر در زمینه اشتغال بهره گرفت. با توجه به بررسی های به عمل آمده و مباحث مطروحه موارد زیر به عنوان نتیجه گیری و پیشنهادات و همچنین به عنوان يك چهار چوب بنيادي برای تدوین طرح جامع اشتغال فارغ التحصیلان آموزش عالی ارائه می گردد.

۱- برنامه ریزی ها به گونه ای باشد که افراد تنها با هدف فراگیری علم وارد دانشگاه شوند. آهنگ پذیرش دانشجو باید در کلیه گرایش های کشاورزی با توجه به محیط کار کاهش یا افزایش یابد. باید امکانات آموزشی لازم در کلیه مراکز دانشگاهی گسترش یابد و روحیه کار در دانشجویان افزایش یابد تناسب لازم میان سر فصل های آموزشی در دانشگاه ها و بازار کار به وجود آید و هر چند مدت یکبار در آن بازنگری صورت گیرد.

شیوه ای اتخاذ گردد که علاوه بر دانشجویان اساتید نیز مورد بررسی از نظر آموزشی و اطلاعات علمی قرار گیرند.

دست یابی به بودجه های پژوهشی برای کلیه دانشجویان مقدور گردد تا از این طریق بتوان روحیه تحقیق و پژوهش را در دانشجویان و فارغ التحصیلان تقویت کرد

در دانشگاه ها اولویت اول را مسائل علمی قرار داده و مسائل سیاسی و سایر مسائل را در درجه دوم اهمیت قرار داده شود

ارتباط میان اعضای هیات علمی و بازار کار تقویت شود تا اساتید بتوانند بازار کار و مشکلات آنرا برای دانشجویان به وضوح تشریح کنند.

با باز نگری در سر فصل های دروس کشاورزی ، دروسی در آن گنجانده شود که فارغ التحصیلان کشاورزی علاوه بر رشته خود بتوانند در بخش فضای سبز نیز مشغول به کار شوند.

با همکاری دولت فارغ التحصیلان کشاورزی بتوانند به راحتی از تسهیلات بانکی استفاده کنند افزایش حمایت دولت از کار آفرینان و گسترش فرهنگ کار آفرینی

کمک به توسعه بنگاه های کار یابی دولتی و خصوصی
۱۳- برای دانشگاه ها حريمی مشخص شود تا مانع از نفوذ سو استفاده و بهره برداری سیاسی گروه های ذي نفوذ شود.

۱۴- اصلاحاتی در قوانین و مقررات جذب و نیروی کار به منظور فراهم آوردن امکان فعالیت بنگاه های کاریابی خصوصی ایجاد شود.

۱۵- تسهیلاتی در مناطق دور افتاده و بد آب و هوا فراهم شود به نحوی که فارغ التحصیلان به دنبال کاریابی در این مناطق باشند.

منابع:

احمدپور داریانی, محمود (۱۳۷۸), کار آفرینی, تهران شرکت پردیس ۵۷
عاصی پور, محمد جواد (۱۳۷۹), بررسی نظام آموزشی علمی و کاربردی و تاثیر آن بر بهره وری. مجموعه
مقالات دومین همایش بررسی و تحلیل آموزش های علمی کاربردی ص ۵۵
مکنون رضا (۱۳۸۰), راهبرد آموزش عالی, اشتغال و توسعه کشور, مجموعه مقالات کنگره راهبردی توسعه
علمی ایران, وزارت علوم تحقیقات و فناوری ستاد پیشبرد علوم ایران ۱۴۰۰
نظری کتولی, علی, رحمانی, رامین (۱۳۸۰), چالش های اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاه ها

عوامل درونی:

۱- تناسب بین ظرفیت فعلی پذیرش دانشجو و نیاز بازار کار	- بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۲- تناسب بین مواد آموزشی و نیاز بازار	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۳- تناسب امکانات لازم جهت پرورش نیروهای متخصص	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۴- تناسب اطلاعات اعضای هیات علمی و مدرسین دانشگاهی با اطلاعات روز بازار کار	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۵- مشخص بودن حداقل قابلیت های علمی و عملی برای فارغ التحصیل شدن	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۶- وجود بوجه های پژوهشی مناسب جهت استفاده دانشجویان	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۷- نبودن مسائل علمی و پژوهشی به عنوان اولویت اول در دانشگاه ها	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۸- کار آمدی اعضای هیات علمی در تربیت نیروی کار متخصص مورد نیاز جامعه	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف

عوامل بیرونی:

۹- تناسب بودن بازار کار با رشته تحصیلی	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۱۰- رضایت دانش آموزان رشته مهندسی کشاورزی از رشته تحصیلی خود بعد از فارغ التحصیلی	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۱۱- همکاری بانک ها در پرداخت تسهیلات	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۱۲- توسعه بنگاه های کارآیابی دولتی و خصوصی	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف
۱۳- تعداد کم کار آفرینان و نبودن فرهنگ کار آفرینی	بسیار خوب	- خوب	- متوسط	- ضعیف	- خیلی ضعیف